

U Z A S A D N I E N I E

Zapisy autopoprawki do rządowego projektu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw mają na celu:

- doprecyzowanie przepisów implementujących postanowienia dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (dyrektywa MiFID) oraz dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (dyrektywa 2006/73/WE),
- doprecyzowanie przepisów implementujących postanowienia dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (dyrektywa CRD),
- wprowadzenie zmian zawierających rozwiązania wynikające z dotychczasowej praktyki rynkowej, doświadczeń w zakresie nadzoru nad firmami inwestycyjnymi i innymi uczestnikami rynku kapitałowego oraz zmian będących odpowiedzią na postulaty uczestników rynku kapitałowego,
- wprowadzenie w projekcie zmian o charakterze redakcyjnym i porządkowym.

Ad. pkt 1 lit. a i b

tiret 1 – Korekta legislacyjna. Projektowane zapisy zostały przeniesione do przepisów dodawanego art. 98a ust. 2.

tiret 2 oraz lit. b – Przepisy uzupełniono o definicje pojęć „klient detaliczny”, „klient profesjonalny” w związku z przyjętą w projekcie autopoprawki możli-

wością odmiennego kształtowania formy relacji umownych przez firmę inwestycyjną z jej klientami. Definicje „klienta profesjonalnego” oraz „klienta detalicznego” zawarte w słowniczku odpowiadają terminom zawartym odpowiednio w załączniku II pkt I i art. 4 ust. 1 pkt 12 dyrektywy MiFID. Projektowany art. 3a uzupełnia możliwość uzyskiwania statusu klienta profesjonalnego albo klienta detalicznego przez klientów, którzy nie posiadają pierwotnie takiego statusu – co odpowiada treści załącznika II pkt I i II ww. dyrektywy.

Ad. pkt 1 lit. c

Zmiana ma na celu wyeliminowanie wątpliwości związanych z zaproponowanym w nowelizacji ustawy brzmieniem przepisów określających warunki dematerializacji papierów wartościowych.

W zmienianych przepisach art. 5 ust. 4 i 5 doprecyzowano zapisy dotyczące rejestrowania przez emitenta papierów wartościowych w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych oraz zawierania umowy z KDPW, której przedmiotem jest rejestracja instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi przez podmiot ubiegający się o dopuszczenie tych instrumentów do obrotu. W zmienianym ust. 6 doprecyzowano także przepisy dotyczące zawierania umowy dotyczącej rejestracji papierów wartościowych w systemie rejestracji prowadzonym przez Narodowy Bank Polski.

Ponadto w zmienianym art. 5 ust. 8 wyeliminowano ingerencję w kwestie korporacyjne, które mogą być regulowane przez prawo obce w sposób odmienny (wprowadzenie podejmowania uchwały upoważniającej do zawarcia umowy o dematerializację przez walne zgromadzenie emitenta zagranicznego może pozostawać w sprzeczności z przepisami prawa właściwego dla tego emitenta, które przyznają kompetencje w tym zakresie innemu organowi, np. radzie dyrektorów).

Ad. pkt 1 lit. d

Korekta legislacyjna. W szczególności wykreślono odesłanie do art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy (wśród podmiotów uprawnionych do prowadzenia rachunków papierów wartościowych nie jest wymieniana spółka, której Krajowy Depozyt

Papierów Wartościowych może przekazać wykonywanie określonych czynności).

Ad. pkt 1 lit. e

Wprowadzona zmiana ma na celu wyeliminowanie niezamierzonego uprzywilejowania w zasadach funkcjonowania alternatywnego systemu obrotu, które wystąpiło w związku ze sformułowaniem użytym w proponowanym brzmieniu art. 7 ust. 5b. Aktualne brzmienie tego przepisu, tzn. wyłączenie spod stosowania art. 7 ust. 1-5a transakcji zawartych poza rynkiem regulowanym, powoduje, że przewidziane przez ustawodawcę reżimy związane z tzw. zasadą zapisu na rachunku papierów wartościowych, czy też warunki dokonywania transakcji krótkiej sprzedaży (możliwej wyłącznie w zamierzeniu na rynku regulowanym – założenie to nie zostało zmienione) nie miałyby w ogóle zastosowania do transakcji zawieranych poza rynkiem regulowanym. Tym samym nieobjęte byłyby nimi transakcje zawierane w alternatywnym systemie obrotu, co jest nieuzasadnione z uwagi na zbliżoną, co do zasad, funkcjonalność i sposób organizacji tych dwóch miejsc obrotu, jak również pozostaje w kolizji z prezentowanym dotychczas w regulacjach stanowiskiem ustawodawcy w tym przedmiocie. Jednocześnie modyfikacja art. 7 ust. 5 zdanie wstępne projektu równoważy poprawkę do art. 7 ust. 5b przez umożliwienie zawierania na tych samych zasadach tzw. „transakcji warunkowych” zarówno na rynku regulowanym, jak i w alternatywnym systemie obrotu.

Ad. pkt 1 lit. f

Projektowany przepis został przeniesiony do art. 16 projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (propozycja dodania art. 12a w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).

Ad. pkt 1 lit. g

Wprowadzona zmiana ma na celu przyznanie spółkom prowadzącym rynek regulowany (analogicznie jak to ma miejsce w przypadku domów maklerskich na zasadzie art. 104a) uprawnienia, jakie przysługuje krajowym podmiotom prowadzącym alternatywny system obrotu, polegającego na możliwości insta-

lowania w innym państwie członkowskim, systemów informatycznych i urządzeń technicznych zapewniających dostęp do tego systemu.

Propozycja stanowi implementację art. 31 ust. 5 i 6 dyrektywy MiFID.

Ad. pkt 1 lit. h

Zmiana ta (rezygnacja z dotychczasowego ust. 2) ma na celu odstąpienie od wymogu uznawania rynków regulowanych w drodze rozporządzenia wydawanego przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Zgodnie z postanowieniami art. 25 ustawy minister właściwy do spraw instytucji finansowych wydaje zezwolenie na prowadzenie giełdy, a zgodnie z art. 17 ust. 1 określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, jakie musi spełniać rynek regulowany. Wobec powyższego brak jest uzasadnienia dla utrzymania w mocy dotychczasowych przepisów art. 17 ust. 2, przewidujących szczególny tryb uznawania (w drodze rozporządzenia) rynków regulowanych.

Druga z proponowanych zmian ma na celu pełniejszą implementację przepisu art. 47 dyrektywy MiFID.

Ad. pkt 1 lit. i

Zaproponowana zmiana ma na celu pełniejszą implementację do przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisów dyrektywy MiFID (patrz pkt 1 lit. n).

Ad. pkt 1 lit. j

Zmiana wynika z faktu, że obowiązki, o których mowa w projektowanym art. 20a, wynikają wprost z rozporządzenia Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającego środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (rozporządzenie 1287/2006). W konsekwencji brak jest potrzeby wprowadzania zbędnych, dodatkowych procedur, które dodatkowo wydłużyłyby czas ogłoszenia wyników.

Ad. pkt 1 lit. k

Zmiana brzmienia projektowanego ust. 5, polegająca na obniżeniu progu, z którego osiągnięciem jest związany obowiązek podawania do publicznej wiadomości danych akcjonariuszy spółki prowadzącej giełdę (obowiązek ten ciąży na spółce prowadzącej giełdę i dotyczy akcjonariuszy posiadających akcje w liczbie uprawniającej do wykonywania co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów lub stanowiącej co najmniej 5 % kapitału zakładowego spółki), ma na celu zapewnienie pełniejszej transparentności funkcjonowania spółki prowadzącej giełdę (próg 5 % stosuje się w odniesieniu do ujawniania stanu posiadania znacznych pakietów akcji spółek publicznych – zgodnie z ustawą o ofercie publicznej).

Ad. pkt 1 lit. l

Proponowana zmiana ma na celu wprowadzenie dodatkowych progów 5 %, 15 % i 25 %, których zamiar osiągnięcia lub przekroczenia również powodowałby powstanie po stronie nabywcy akcji Giełdy Papierów Wartościowych obowiązku notyfikacyjnego. Ponadto analiza dotychczasowych przepisów ustawy doprowadziła do wniosku, że nie do końca oddają one cel dyrektywy MiFID, która, definiując uprawnienie do sprzeciwu przysługujące krajowym organom nadzoru wskazuje, że powstaje ono w sytuacji istnienia obiektywnie uzasadnionego podejrzenia, że planowana transakcja może zagrozić prawidłowemu i stabilnemu zarządzaniu rynkiem regulowanym, a nie podmiotem organizującym taki rynek.

Zmiana w ust. 3 jest zmianą o charakterze doprecyzowującym intencje projektodawcy.

W projektowanych art. 24 ust. 3a i 4 dodano zapisy określające tryb nabywania lub obejmowania akcji spółki prowadzącej giełdę na warunkach wskazanych w zawiadomieniu oraz wprowadzono zmiany mające na celu uzupełnienie i doprecyzowanie katalogu przypadków, kiedy wykonywanie prawa głosu z akcji spółki prowadzącej giełdę jest bezskuteczne (tj. przypadki nabycia lub objęcia akcji spółki prowadzącej giełdę bez zawiadomienia Komisji Nadzoru

Finansowego, po dokonaniu zawiadomienia, lecz przed upływem terminu na ewentualne zgłoszenie sprzeciwu oraz z naruszeniem wyznaczonego przez KNF terminu, w którym nabycie lub objęcie akcji może zostać dokonane).

Ad. pkt 1 lit. m

Zmiana brzmienia projektowanego art. 25 ust. 2 pkt 8 jest konsekwencją zmian omówionych w pkt 1 lit. k i l.

Ad. pkt 1 lit. n

Zaproponowana zmiana ma na celu pełniejszą implementację do przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przepisu art. 46 dyrektywy MiFID w sprawie rynków instrumentów finansowych, zgodnie z którym „właściwe władze rynku regulowanego nie mogą sprzeciwiać się wykorzystywaniu centralnego kontrahenta, systemów rozrachunkowych i rozliczeniowych innego Państwa Członkowskiego z wyjątkiem przypadków, gdy jest to absolutnie konieczne w celu utrzymania właściwego funkcjonowania rynku regulowanego oraz uwzględniając warunki funkcjonowania systemów rozliczania ustanowione w art. 34 ust. 2 (MiFID)”.

Jednocześnie przyjmuje się jednolity tryb postępowania w przypadku zamiaru zmiany przez spółkę prowadzącą giełdę podmiotu uprawnionego do rozliczania transakcji lub dokonywania rozrachunku, niezależnie, czy jest to podmiot krajowy lub mający siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego.

W zakresie powyższych dwóch rozwiązań jest przyjmowany mechanizm notyfikacji organowi nadzoru zamiaru wykorzystania nowego podmiotu, w celu weryfikacji, czy zmiana ta nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie podmiotów dokonujących zmiany, jak też negatywnych implikacji na ogólne bezpieczeństwo obrotu i interesy jego uczestników.

Ponadto, w związku z faktem, że warunki niezgłoszenia sprzeciwu wobec planów spółki prowadzącej giełdę lub podmiotu uprawnionego do zawierania transakcji na rynku giełdowym powinny być de facto wypełniane w sposób ciągły, proponuje się dodanie stosownego zapisu ustawy wraz z wyszczególnieniem uprawnienia Komisji do nakazania ww. podjęcia działań

mających na celu zaprzestanie korzystania z nadanych uprawnień w przypadku wystąpienia sytuacji, która będzie stanowić uchybienie regulacjom ustawy.

Ponadto w odniesieniu do zróżnicowania sytuacji prawnej podmiotów dokonujących rozrachunku i rozliczeń transakcji na rynkach regulowanych i podmiotów prowadzących tę samą działalność w alternatywnym systemie obrotu (nowe kompetencje Komisji do reagowania na naruszenia ustawy dotyczą tylko tych drugich) należy wskazać, że w przypadku rynku regulowanego zezwolenie wydaje i cofa minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNF, i gdyby Komisja nie miała takich kompetencji, nie mogłaby wystarczająco szybko zareagować na sytuację, kiedy podmiot, z którym jest zawarta umowa, nagle przestaje spełniać określone warunki. W przypadku alternatywnego systemu obrotu to KNF wydaje i cofa zgodę na prowadzenie przedmiotowej działalności.

Ad. pkt 1 lit. o

Proponowana zmiana art. 28 ust. 2 ma na celu dostosowanie zakresu przedmiotowego regulaminu do zmian wprowadzonych w art. 61 ustawy o ofercie publicznej (w którym wskazano, że w przypadku emitentów z siedzibą w państwie niebędącym państwem członkowskim, dla których Rzeczpospolita Polska jest państwem macierzystym, regulamin powinien określać warunki uznawania informacji za równoważne informacjom bieżącym i okresowym) oraz określenie zasad kwalifikowania papierów wartościowych jako przedmiotu transakcji krótkiej sprzedaży, zasad pozyskiwania i przetwarzania informacji o takich transakcjach (pkt 16), a także warunków i trybu ich zawierania oraz zasad ich monitorowania i limitowania.

Ad. pkt 1 lit. p

Dodatkowa zmiana brzmienia projektowanego art. 34 ust. 4, polegająca na obniżeniu do 5 % progu, z którym jest związana konieczność upublicznienia przez spółkę prowadzącą rynek pozagiełdowy listy akcjonariuszy, ma na celu ujednoczenie przepisu z regulacjami przewidzianymi dla rynków regulowanych (zmiany art. 22 ustawy).

Ad. pkt 1 lit. q i r

Analiza kwestii związanych z prywatyzacją Giełdy Papierów Wartościowych wskazała, że korzystne dla tej spółki będzie przynajmniej wstępne rozstrzygnięcie kwestii Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych (KDPW).

Konieczność zmiany ustawy w zakresie wypłaty dywidendy z akcji KDPW wynika z prowadzonych w Ministerstwie Skarbu Państwa przygotowań do prywatyzacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Ograniczenie wynikające z obecnej treści art. 46 ust. 4 ustawy może stanowić przeszkodę w efektywnej prywatyzacji Giełdy. Możliwość wypłaty dywidendy z akcji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. – spółki stowarzyszonej z Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. – przyczyni się w dużej mierze do ułatwienia pozyskania atrakcyjnych dla GPW akcjonariuszy oraz ustabilizowania jej akcjonariatu. Co więcej, uchylenie przedmiotowego ustępu umożliwi dokonanie rzetelnej wyceny akcji spółki oraz będzie zachęcało potencjalnych akcjonariuszy do nabycia akcji KDPW.

Z powyższą propozycją jest związane wprowadzenie przepisów zobowiązujących Narodowy Bank Polski do zbycia wszystkich posiadanych akcji KDPW na rzecz podmiotu lub podmiotów wskazanych w art. 46 ust. 3 ustawy. Status akcjonariusza KDPW wywołuje wątpliwości w kontekście art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, który zabrania NBP stawiania się akcjonariuszem lub udziałowcem innych osób prawnych, aniżeli prowadzące działalność usługową wyłącznie na rzecz instytucji finansowych i Skarbu Państwa. Istotną bowiem częścią działalności KDPW są usługi świadczone na rzecz emitentów zdematerializowanych papierów wartościowych (przede wszystkim na rzecz spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych). Należy przy tym dodać, że wykonywanie przez Narodowy Bank Polski nadzoru typu oversight nad działalnością KDPW nie wymaga posiadania statusu akcjonariusza KDPW, a co więcej, status ten może wywoływać wątpliwości co do niezależności wykonywania przez NBP nadzoru typu oversight nad działalnością KDPW. Rządowy projekt nowelizacji ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w wersji skierowanej do Sejmu RP

VI kadencji, przewiduje przyznanie Prezesowi NBP kompetencji w zakresie sprawowania kontroli typu oversight nad wszystkimi systemami rozliczeń lub rozrachunku papierów wartościowych, działającymi na terytorium RP. Zgodnie z tym projektem Prezes NBP ma bowiem zostać wyposażony w prawo opiniowania:

- 1) wymagającego zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego regulaminu ustalanego przez KDPW oraz jego zmian w takim zakresie, w jakim regulamin ten określa zasady prowadzenia przez KDPW rozliczeń i rozrachunków transakcji w papierach wartościowych i innych instrumentach finansowych (zmiana art. 50 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),
- 2) w tym samym zakresie – wymagających zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego regulaminów ustalanych przez spółki zależne od KDPW, którym KDPW przekazałby wykonywanie zadań z obszaru prowadzenia rozliczeń lub rozrachunków transakcji zawieranych na rynku kapitałowym, a także zmian tych regulaminów, oraz
- 3) w tym samym zakresie – wymagających zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego regulaminów izb rozliczeniowych oraz izb rozrachunkowych utworzonych na podstawie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, po dokonaniu jej nowelizacji, a także zmian tych regulaminów.

Projekt ten nie zmienia także kompetencji NBP oraz Prezesa NBP wynikających z ustawy o ostateczności rozrachunku.

Zaproponowane w niniejszej autopoprawce zmiany do projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zakładają doprowadzenie do pełnego przekształcenia sprawowanego dotychczas przez NBP nadzoru właścicielskiego nad działalnością KDPW na model nadzoru typu oversight. Zmiany te przewidują uzupełnienie kompetencji Prezesa NBP wynikających z rządowego projektu nowelizacji tej ustawy o prawo żądania od KDPW informacji na temat działalności w zakresie prowadzenia przezeń rozliczeń i rozrachunków transakcji, jednakże przewidują także konieczność zbycia przez NBP akcji KDPW w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia nowelizacji w życie. Wprowadzenie tych zmian spowoduje w szczególności, że kontrola nad działalnością KDPW ze strony NBP będzie sprawowana dokładnie

w tym samym zakresie, w jakim przepisy nowelizacji przewidują jej sprawowanie nad innymi systemami rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych działającymi na terytorium RP, ponieważ ani obecne, ani też projektowane przepisy nie przewidują kapitałowego uczestniczenia NBP w podmiotach innych niż KDPW prowadzących takie systemy na terytorium RP.

Proponowaną zmianą do ustawy o obrocie instrumentami finansowymi dotyczącą struktury własności KDPW jest również wprowadzenie ograniczenia do 40 % w wykonywaniu prawa głosu przez akcjonariuszy KDPW należących do tej samej grupy kapitałowej. Należy przy tym zaznaczyć, że przedmiotowe ograniczenie będzie dotyczyło wszystkich akcjonariuszy KDPW, w tym również Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz innych akcjonariuszy KDPW kontrolowanych przez Skarb Państwa, nie uprzywilejowując żadnego z nich w zakresie stosowania ograniczenia. Zmiana ta będzie miała wpływ na poprawienie wizerunku i wiarygodności spółki na rynku międzynarodowym, zapobiegając zarówno utrzymaniu dominującej pozycji w akcjonariacie KDPW przez Skarb Państwa (bezpośrednio lub pośrednio), jak i dominacji każdego innego akcjonariusza większościowego z grona podmiotów uprawnionych do posiadania akcji KDPW. KDPW świadczy usługi dla rynków (GPW, CeTO, ASO, rynek międzybankowy), banków, depozytariuszy, domów maklerskich. Są to podmioty uprawnione z ustawy do bycia akcjonariuszem Krajowego Depozytu. Podmioty te mogą mieć rozbieżne interesy co do sposobu świadczenia usług przez KDPW. KDPW, będąc instytucją infrastruktury, pełni szczególną rolę związaną z funkcjonowaniem rynku kapitałowego. Podejmowane przez ten podmiot decyzje powinny być zgodne z interesem rynku jako całością, nie z partykularnym interesem większościowego akcjonariusza. Proponowany poziom ograniczenia (do 40 % ogólnej liczby głosów) powinien zapewnić podstawową ochronę przed ryzykiem dominacji akcjonariusza większościowego. Należy podkreślić, że zmiany tego typu sprzyjają ochronie praw akcjonariuszy mniejszościowych, podnosząc w tym zakresie poziom ładu korporacyjnego w odniesieniu do spółki KDPW.

Przedmiotowe ograniczenie jest istotne również z punktu widzenia rozpatrywanej przez Skarb Państwa prywatyzacji KDPW. Minister Skarbu Państwa

rozważa możliwość prywatyzacji KDPW w 2009 r., a więc w tym samym czasie, gdy ma nastąpić wyjście Narodowego Banku Polskiego z akcjonariatu KDPW.

Ponadto w projektowanym art. 47 ust. 3a i 4 proponuje się uzupełnienie i doprecyzowanie przepisów określających sytuacje, kiedy wykonywanie prawa głosu z akcji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych jest bezskuteczne (tj. przypadki nabycia lub objęcia akcji bez zawiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego, po dokonaniu zawiadomienia, lecz przed upływem terminu na ewentualne zgłoszenie sprzeciwu, oraz z naruszeniem wyznaczonego przez KNF terminu, w którym nabycie lub objęcie akcji może zostać dokonane).

Ad. pkt 1 lit. s

Zmiana ma na celu wykreślenie wymogu uzyskiwania zgody rady nadzorczej KDPW na dokonanie zmian w regulaminie wykonywanych czynności (zgodnie z art. 48 ust. 16 regulaminy takie podlegają zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Finansowego po zaopiniowaniu przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego).

Ad. pkt 1 lit. t

Zmiana w pkt 8 jest wynikiem uwzględnienia dodawanego ustępu 4a.

Dodanie ust. 4a umożliwi KDPW dostatecznie szybkie przygotowanie się na nowe zagraniczne papiery wartościowe oraz na nowe operacje wykonywane na zagranicznych papierach wartościowych, zaś kwestia dokonania związanych z nimi zmian w Tabeli Opłat KDPW, stanowiącej część regulaminu KDPW, przestanie być czynnikiem hamującym te procesy.

Ad. pkt 1 lit. u

Korekta legislacyjna (zamiana wyrazów „art. 48 ust. 11” na wyrazy „art. 48 ust. 12”).

Ad. pkt 1 lit. v

Zmiana ma na celu skorygowanie nieprawidłowych odesłań do przepisów art. 48 ustawy. Prawo KDPW do żądania przekazywania przez uczestników danych umożliwiających identyfikację ich klientów uprawnionych z określonych

papierów wartościowych powinno dotyczyć zarówno zadań związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania obowiązkowego systemu rekompensat (art. 48 ust. 1 pkt 7), jak również z prowadzeniem systemu zabezpieczenia płynności rozliczeń (art. 48 ust. 2 pkt 3).

Ponadto zmiana art. 54 ust. 2 ma umożliwić przekazywanie przez KDPW informacji objętych tajemnicą zawodową zagranicznym emitentom papierów wartościowych, innym centralnym instytucjom depozytowym oraz podmiotom uprawnionym do prowadzenia rachunków, na których są rejestrowane papiery wartościowe – jeżeli informacji takich mogą żądać od KDPW na podstawie właściwego prawa obcego. KDPW, otwierając konta typu omnibus w zagranicznych centralnych instytucjach depozytowych w celu umożliwienia notowania w Polsce zagranicznych papierów wartościowych, staje się podmiotem, względem którego właściwe zagraniczne organy nadzoru, zagraniczne instytucje depozytowe, a nawet emitenci, na mocy przepisów znajdującego zastosowanie prawa obcego, mogą występować z żądaniem ujawnienia danych identyfikujących właścicieli tych papierów wartościowych. Stawia to KDPW w trudnym położeniu, ponieważ przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi nie dają w takim przypadku prawa KDPW domagania się od uczestników ujawnienia danych tych właścicieli, ani też nie uprawniają Krajowego Depozytu do przekazywania tych danych do podmiotów uprawnionych do ich otrzymania na podstawie przepisów prawa obcego. W związku z powyższym może dojść do sytuacji, w której KDPW na podstawie przepisów prawa obcego będzie zobowiązany przekazać takie informacje, podczas gdy nie będzie mógł skutecznie domagać się od uczestników ich ujawnienia. Ponadto przekazanie takich informacji przez KDPW uprawnionemu podmiotowi zagranicznemu obecnie może się opierać w zasadzie wyłącznie na zgodzie osób, których informacje te miałyby dotyczyć. W konsekwencji KDPW może zostać narażony na zarzut naruszenia prawa obcego regulującego obowiązki uczestników zagranicznego systemu depozytowo-rozliczeniowego albo na zarzut naruszenia przepisów o tajemnicy zawodowej, wynikających z ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Ad. pkt 1 lit. w

Zmiany te przewidują uzupełnienie kompetencji Prezesa Narodowego Banku Polskiego o prawo żądania od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych informacji na temat działalności KDPW w zakresie prowadzenia przezeń rozliczeń i rozrachunków transakcji i są konsekwencją zmian opisanych w pkt 1 lit. q i r uzasadnienia.

Ad. pkt 1 lit. x

Z uwagi na obowiązek powierzania rozliczeń w zakresie obrotu instrumentami finansowymi odrębnemu podmiotowi jest uzasadnione rozszerzenie zakresu działania tych izb o rozliczanie i rozrachunek transakcji zawieranych na rynku regulowanym, których przedmiotem są towary giełdowe. Dzięki takiemu rozwiązaniu istniejące już izby rozliczeniowe lub izby rozrachunkowe będą mogły pełnić funkcję giełdowej izby rozrachunkowej.

Ad. pkt 1 lit. y

Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie przepisów dotyczących zasad przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych do przewidywanych zmian w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

Ponadto doprecyzowano przepisy regulujące zasady wykonywania przez banki określonych czynności bez zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej. W zakres obowiązywania dyrektywy MiFID wchodzi instytucje kredytowe uprawnione na podstawie dyrektywy 2006/48/WE, jeżeli świadczą one usługi inwestycyjne i/lub prowadzą działalność inwestycyjną. W takiej sytuacji do tych podmiotów mają zastosowanie odpowiednie wymogi wskazane w dyrektywie MiFID, które m.in. mają na celu zapewniać odpowiedni poziom ochrony klientów tychże instytucji.

Dyrektywa MiFID jest implementowana do krajowego porządku prawnego m.in. przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Art. 70 ust. 2 i 3 wymienionej ustawy wyłącza spod rygoru autoryzacji (wymogu uzyskania pozwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej) banki, które wykonują określone czynności na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb

Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz innych niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego instrumentach finansowych. Tak więc, na mocy przytoczonych przepisów, banki mogą wykonywać działalność maklerską w zakresie określonego katalogu instrumentów finansowych bez konieczności spełnienia wymogów wskazanych w dyrektywie MiFID (których wypełnienie jest konieczne do uzyskania stosownej licencji).

Proponowane zapisy nowelizujące ustawę o obrocie instrumentami finansowymi w tym zakresie spowodują nałożenie na banki obowiązku wypełnienia określonych wymogów oraz stosowania odpowiednich przepisów w zakresie wykonywanej przez nie działalności na przywołanym wyżej katalogu instrumentów finansowych.

Wskazać należy także, że kwestia objęcia tego segmentu systemem rekompensat/systemem gwarantowania środków pieniężnych zostanie uregulowana w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

Ad. pkt 1 lit. z

Zaproponowana poprawka (zmiana brzmienia ust. 2) ma na celu doprecyzowanie implementacji przepisów art. 39 dyrektywy 2006/73/WE w zakresie zawierania umów z klientami detalicznymi.

Ad. pkt 1 lit. za

tiret 1: Wprowadzane zmiany mają na celu doprecyzowanie implementacji przepisów dyrektywy 2006/73/WE (art. 39) w zakresie zawierania umów z klientami detalicznymi;

tiret 2: Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 73 ust. 4 pkt 2 ustawy, do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy komisji; powyższa reguła nie została ograniczona wyłącznie do transakcji zawieranych w obrocie zorganizowanym, lecz obejmuje wszystkie transakcje, których przedmiotem są papiery wartościowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego, co oznacza, że polska firma inwestycyjna działająca w zakre-

sie takich instrumentów będzie zawsze zobowiązana występować jako druga strona transakcji, działając jako zastępca pośredni, podczas gdy takiego ograniczenia nie będą miały zagraniczne firmy inwestycyjne działające na terytorium Polski bez otwierania oddziału (firmy takie nie będą związane przepisami prawa polskiego); stąd jest zasadna modyfikacja wskazanego zapisu (ograniczenie wskazanej reguły wyłącznie do transakcji zawieranych w obrocie zorganizowanym);

tiret 3: Zmiana ma na celu rezygnację z wymogów w zakresie informowania posiadaczy rachunków pieniężnych prowadzonych przez firmy inwestycyjne o każdej zmianie jego stanu (w świetle przepisów dyrektywy 2006/73/WE jest obowiązkowe przekazywanie raportów co najmniej raz na rok).

Ad. pkt 1 lit. zb

Zaproponowana poprawka (zmiana brzmienia ust. 2) ma na celu doprecyzowanie implementacji przepisów dyrektywy 2006/73/WE (art. 39) w zakresie zawierania umów z klientami detalicznymi.

Ad. pkt 1 lit. zc

Zaproponowana poprawka (zmiana brzmienia ust. 2) ma na celu doprecyzowanie implementacji przepisów dyrektywy 2006/73/WE (art. 39) w zakresie zawierania umów z klientami detalicznymi.

Ad. pkt 1 lit. zd

Zaproponowane zmiany (dodanie ust. 7-10) mają na celu określenie warunków zapewniania przez firmy inwestycyjne organizujące alternatywne systemy obrotu sprawnego i prawidłowego rozrachunku i rozliczania transakcji zawartych w tych systemach, określenie listy warunków, od których spełnienia jest uzależniona możliwość zawarcia umowy z podmiotem uprawnionym do dokonywania rozrachunku i rozliczenia transakcji oraz doprecyzowanie przepisów określających tryb powiadamiania Komisji Nadzoru Finansowego o zamiarze zawarcia takiej umowy, a także przesłanki zgłaszania sprzeciwu KNF wobec planowanego zawarcia umowy.

Analogicznie do przepisów odnoszących się do rynków regulowanych, wprowadzono także zapisy wskazujące podmioty spełniające warunki techniczne dokonywania rozrachunku oraz rozliczenia transakcji.

Ad. pkt 1 lit. ze

Zaproponowana zmiana (skreślenie projektowanego art. 81a ust. 2 pkt 4) ma na celu pełniejszą implementację postanowień dyrektywy 2006/73/WE, zgodnie z którymi jest możliwe wdrożenie systemu nadzoru zgodności z prawem przy wykorzystaniu outsourcingu.

Ad. pkt 1 lit. zf

W projektowanym art. 82 ust. 1 pkt 10 zaproponowano uzupełnienie oświadczenia składanego przez wnioskodawców o informacje o braku uznania prawomocnym orzeczeniem za winnych popełnienia przestępstw określonych w ustawie o ofercie publicznej.

Kolejne zmiany mają na celu pełniejsze dostosowanie przepisów ustawy do przepisów dyrektywy MiFID oraz dyrektywy 2006/73/WE. Dostosowanie to polega m.in. na doprecyzowaniu przepisów art. 82 ust. 2 pkt 3 (wprowadzenie obowiązku dołączania do wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, obok regulaminu organizacyjnego, także opisu systemu kontroli wewnętrznej oraz regulaminu nadzoru zgodności działalności z prawem).

Ponadto proponuje się uzupełnienie katalogu załączników do wniosku o regulamin zarządzania konfliktami interesów. Zagadnienie konfliktu interesów, jego wykrywania oraz zarządzania takim konfliktem przez firmę inwestycyjną jest materia, do której ustawodawca europejski przykłada szczególną wagę. W regulacjach art. 18 dyrektywy MiFID oraz art. 21-23 dyrektywy 2006/73/WE zostały zawarte specjalne regulacje w tym zakresie. Należy wskazać, że wynika to z faktu, że ustawodawca europejski w systemie prawnym dyrektywy MiFID eksponuje znacząco sferę ochrony interesów klientów również w aspekcie wystąpienia zjawisk, które mogą powodować uszczerbek w ich interesach. Mając na uwadze zamiar realizowania przez polskiego ustawodawcę kierunków zmian unijnych i analizy szczególnie wrażliwych sfer funkcjonowania firmy

inwestycyjnej, proponuje się dostarczenie przez wnioskodawcę dokumentu obrazującego, w jaki sposób będzie przyjęty przez firmę inwestycyjną w zarządzaniu konfliktami interesów.

Zmiana w art. 82 ust. 1 pkt 5 jest następstwem dodania w art. 103 ust. 3.

W projektowanym art. 82 ust. 2 pkt 5 jest uzasadnione doprecyzowanie przedmiotu załączonej regulacji przez wnioskodawcę przez wskazanie, że dotyczy to zarówno inwestycji bezpośrednio dokonywanych przez osoby powiązane, jak też inwestycji dokonywanych na ich rachunek oraz okoliczności, że przedmiot inwestycji dotyczy instrumentów finansowych. Proponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie regulacji zawartych w art. 11 dyrektywy 2006/73/WE.

W odniesieniu do ust. 3a należy wskazać, że kwestia osób powiązanych wynika z dyrektywy MiFID. Początkowo definicja ta była zawarta w rozporządzeniu, ale ze względu na zamieszczenie odwołania do regulaminu inwestowania przez osoby powiązane z firmą inwestycyjną w ustawie, należy wprowadzić tę definicję na poziomie ustawy (na użytek pkt 5).

Proponowana zmiana art. 83 ma na celu dostosowanie przepisów dotyczących zasad przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych do przewidywanych zmian w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

Ad. pkt 1 lit. zg

Zmiana o charakterze legislacyjnym związana z rozdzieleniem wymogów dla firm inwestycyjnych i banków prowadzących działalność maklerską.

Ad. pkt 1 lit. zh

Zmiana ma na celu wprowadzenie obowiązku przekazywania Komisji Nadzoru Finansowego innych niż wymienione w projektowanym art. 86 ust. 1 informacji umożliwiających KNF wykonywanie efektywnego nadzoru nad działalnością firm inwestycyjnych. Dla informacji tych będzie ustalony odrębny tryb przekazywania (w projektowanym art. 94 ust. 1 pkt 4).

Ad. pkt 1 lit. zi

Korekta legislacyjna.

Ad. pkt 1 lit. zj

Wprowadzane zmiany mają na celu uzupełnienie zakresu przedmiotowego przepisów wydawanych na podstawie art. 94 ust. 1 ustawy o tryb i warunki klasyfikowania klientów do różnych kategorii oraz doprecyzowanie zakresu rozporządzenia określającego zakres i szczegółowe zasady wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego.

Ad. pkt 1 lit. zk

Ustawodawca, stanowiąc w art. 95 ust. 5, że zapłata za obejmowane lub nabywane akcje lub udziały domu maklerskiego nie może pochodzić z pożyczek, kredytów i z nieudokumentowanych źródeł, miał na celu wyeliminowanie sytuacji, gdy środki pieniężne przeznaczone na założenie domu maklerskiego pochodziłyby z jakiegokolwiek innego źródła niż środki własne jego założyciela. Dodanie do przedmiotowego przepisu zwrotu „albo być w inny sposób obciążona” będzie stanowiło skuteczną zaporę dla założycieli domów maklerskich, którzy nie posiadając środków własnych na zapłatę za obejmowane akcje lub udziały domu maklerskiego, szukaliby alternatywnych źródeł pozyskania kapitału obcego na ww. cel, których „pożyczki i kredyty” nie obejmowałyby swoim zakresem przedmiotowym (np. pozyskiwanie środków pieniężnych z emisji dłużnych papierów wartościowych). Posiadanie przez założyciela domu maklerskiego własnych środków pieniężnych na opłacenie kapitału zakładowego domu maklerskiego i dorozumiany zakaz uzyskiwania na ten cel środków finansowych z jakichkolwiek zewnętrznych źródeł ma na celu nie tylko ochronę przyszłych klientów takiego domu w razie późniejszego braku posiadania przez założyciela takiego podmiotu środków na spłatę wymagalnych wierzytelności, ale ma głównie za zadanie uwiarygodnienie jego dobrej, własnej kondycji finansowej. Taki stan rzeczy jest nie tylko pożądanym, ale wręcz koniecznym, biorąc pod uwagę, że podmiot posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej jest w istocie podmiotem, któremu można nadać status instytucji zaufania publicznego.

Ad. pkt 1 lit. z1

Wprowadzane zmiany mają na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy CRD. W przedmiotowych przepisach, zgodnie z dyrektywą CRD, został uregulowany obowiązek posiadania przez domy maklerskie kapitału założycielskiego, którego wysokość jest uzależniona od zakresu świadczonych czynności, składających się na działalność maklerską, lub od posiadanego ubezpieczenia.

Należy podkreślić, że przepisy dyrektywy CRD dotyczące obowiązku posiadania przez domy maklerskie kapitału założycielskiego stanowią powtórzenie stosowanych wcześniej rozwiązań w dyrektywie 93/6/EWG (zastąpionej właśnie przez dyrektywę CRD). Dlatego też zastosowany w art. 98 ust. 1-4 sposób transpozycji jest zgodny, w przeciwieństwie do sposobu przyjętego w nowelizacji ustawy, z wcześniej stosowaną, niekwestionowaną przez Komisję Europejską, metodą użytą w odniesieniu do implementacji zapisów dyrektywy 93/6/EWG. Zmiany zawarte w ust. 9 i 9a oraz dodanie ust. 9b mają na celu poprawne umieszczenie w polskim porządku prawnym postanowień dyrektywy CRD dotyczących posiadanego przez dom maklerski kapitału założycielskiego oraz związanej z prowadzoną działalnością umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Zmiany zawarte w ust. 8, 10 i 11 służą doprecyzowaniu, jak również wynikają ze zmian wprowadzonych w ustępach poprzedzających. W odniesieniu do pkt 86 nowelizacji należy wskazać, że wprowadzane zmiany mają na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy CRD. Zgodnie z przepisami tej dyrektywy w projektowanych art. 98a-98j nowelizacji ustawy uregulowano adekwatność kapitałową, w szczególności przez: określenie wymogów składających się na adekwatność kapitałową, podanie definicji pojęć stosowanych w regulacjach dotyczących adekwatności kapitałowej, określenie niektórych cech różnego rodzaju wymogów, określenie przypadków stosowania nadzoru skonsolidowanego, wskazanie niektórych uprawnień i obowiązków organów nadzoru oraz podmiotów zobowiązanych do przestrzegania wymogów składających się na adekwatność kapitałową, upoważnienia dla ministra właściwego ds. instytucji finansowych do wydania odpowiednich rozporządzeń w celu pełnej regulacji adekwatności kapitałowej.

Wskazania wymaga również, że art. 98b nie jest modyfikowany i został zawarty w autopoprawce ze względu na spójność legislacyjną regulacji.

Ad. pkt 1 lit. zm

Wprowadzane zmiany mają na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy CRD. W przepisach tego artykułu zawarto upoważnienie dla Komisji Nadzoru Finansowego do wydawania zgody na wymienione czynności dokonywane przez domy maklerskie oraz zawarto upoważnienie dla ministra właściwego ds. instytucji finansowych do wydania rozporządzenia w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać niektóre wnioski domów maklerskich.

Ad. pkt 1 lit. zn

Wprowadzane zmiany mają na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy CRD. W przepisach art. 105a-105g zawarto m.in.: upoważnienia dla Komisji Nadzoru Finansowego do wydawania zgody na stosowanie przez domy maklerskie różnego rodzaju metod w celu obliczania wymogów kapitałowych, niektóre uprawnienia i obowiązki organów nadzoru, upoważnienia dla ministra właściwego ds. instytucji finansowych do wydania odpowiednich rozporządzeń w celu pełnej regulacji adekwatności kapitałowej.

W odniesieniu do art. 105b ust. 3 należy wskazać, że akt administracyjny, jakim jest uznanie danej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej może zostać wydany na wniosek zainteresowanej strony, czyli domu maklerskiego lub tej instytucji. Oba te podmioty są zainteresowane takim aktem ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą. W przypadku zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej otwiera to dla tej instytucji rynek zbytu dla produktów, jakimi są nadawane przez tę instytucję oceny, w przypadku domu maklerskiego, ważne jest uzyskanie ocen, pozwalających na obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu określonych ekspozycji.

Proponowane zmiany w art. 106 mają na celu doprecyzowanie zasad nabywania akcji domu maklerskiego m.in. przez wyraźne wskazanie, które podmioty z grupy kapitałowej mają obowiązek złożenia zawiadomienia o zamiarze nabycia akcji domu maklerskiego, określenie dnia, od którego

biegnie termin na zgłoszenie przez Komisję sprzeciwu oraz doprecyzowanie sankcji w przypadku nabycia lub objęcia akcji bez zawiadomienia Komisji, mimo zgłoszenia przez Komisję sprzeciwu lub z naruszeniem wyznaczonego przez Komisję terminu, w którym nabycie lub objęcie akcji może zostać dokonane (bezskuteczność wykonywania prawa głosu z akcji nabytych mimo zgłoszenia sprzeciwu została zastąpiona zakazem wykonywania prawa głosu z tych akcji na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy domu maklerskiego). Ponadto proponowana zmiana ma na celu wyraźne wskazanie, że w toku prowadzonego postępowania w przedmiocie nabycia akcji towarzystwa Komisja może żądać dodatkowych informacji niezbędnych do ustalenia wpływu zawiadamiającego na zarządzanie domem maklerskim.

W odniesieniu do zróżnicowania sytuacji prawnej podmiotów nabywających akcje domu maklerskiego i podmiotów nabywających akcje spółki prowadzącej rynek regulowany lub Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. należy wskazać, że dyrektywa MiFID określa bardzo szczegółowy reżim odnoszący się do firm inwestycyjnych. Ponadto katalog podmiotów, które mogą nabywać akcje spółki prowadzącej rynek regulowany, jest szczegółowo wskazany w art. 22 ustawy, a w przypadku KDPW odpowiednio w art. 46 ustawy. Co więcej podmioty wchodzące w skład przywołanych katalogów podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego lub właściwego organu w UE bądź w OECD (w przypadku giełdy mogą to być także emitenci, których papiery wartościowe są notowane na tej giełdzie, oraz inne krajowe i zagraniczne osoby prawne – za zgodą KNF). Taka konstrukcja prawna nie jest przewidziana przy firmach inwestycyjnych i również z tego względu procedura badania podmiotów nabywających akcje domu maklerskiego jest inna.

Ad. pkt 1 lit. zo

Zmiana ma na celu doprecyzowanie propozycji zapisów regulujących zasady zawiadamiania Komisji Nadzoru Finansowego o zamiarze zbycia akcji domu maklerskiego. Wyłączenie uzupełniono o akcje domu maklerskiego wprowadzane do alternatywnego systemu obrotu oraz doprecyzowano, że dotyczy ono domów maklerskich będących spółkami publicznymi.

Ad. pkt 1 lit. zp

Zaproponowana zmiana ma na celu pełniejsze zaimplementowanie przepisów dyrektywy MiFID, która nakazuje monitorowanie przez firmy inwestycyjne (w tym banki prowadzące działalność maklerską) transakcji własnych zawieranych przez wszystkie osoby powiązane z firmą.

Ad. pkt 1 lit. zq

Zmiana redakcyjna w ust. 5a art. 117 jest konsekwencją sformułowania zawartego w treści przepisu, do którego jest skierowane odesłanie, a dodany ust. 5b wskazuje zasady prowadzenia działalności przez agentów zagranicznej firmy inwestycyjnej.

Ad. pkt 1 lit. zr

Zmiana w art. 119 ust. 4 pkt 7 jest konsekwencją zmiany zaproponowanej w treści art. 82 ust. 1 pkt 10.

Zmiany wymienione w lit. b mają na celu pełniejsze dostosowanie przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi do przepisów dyrektywy MiFID oraz dyrektywy 2006/73/WE.

Ad. pkt 1 lit. zs

Zmiana ma na celu wyłączenie stosowania przepisów art. 121 ust. 2-8 wobec instrumentów pochodnych, podlegających rozliczeniom w odrębnym trybie.

Ad. pkt 1 lit. zt

Analiza dotychczas regulowanych w drodze przepisów wykonawczych kwestii związanych z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów przez Komisję Nadzoru Finansowego wskazuje, że jest niezbędne uregulowanie we wskazany sposób również trybu i warunków zwrotu opłat wniesionych przez kandydatów w sytuacjach braku możliwości przystąpienia do egzaminu z powodów niezależnych od kandydata, stąd jest niezbędne dokonanie omawianej poprawki.

Ad. pkt 1 lit. zu

Zmiana ma na celu przede wszystkim dostosowanie treści tego przepisu do dyrektywy 97/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 marca 1997 r. w sprawie systemów rekompensat dla inwestorów – spowoduje wyłączenie możliwości dochodzenia od systemu rekompensat roszczeń, które uległy przedawnieniu.

Ad. pkt 1 lit. zv

Zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisów dotyczących zasad przekazywania informacji stanowiących tajemnicę zawodową.

Ad. pkt 1 lit. zw

Zmiana redakcyjna polegająca na zastąpieniu w art. 154 ust. 1 wyrazów „jednego lub kilku takich instrumentów finansowych” wyrazami „jednego lub kilku instrumentów finansowych”.

Ad. pkt 1 lit. zx

Proponowana zmiana ma na celu poszerzenie ochrony gwarantowanej przepisami dotyczącymi wykorzystywania informacji poufnych również na informacje dotyczące instrumentów finansowych, ich emitentów lub obrotu nimi na instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu wyłącznie w alternatywnym systemie obrotu. W zakres terytorialny nie zostały włączone inne państwa członkowskie, ponieważ dyrektywa MiFID w odniesieniu do alternatywnych systemów obrotu tej kwestii nie reguluje.

Ad. pkt 1 lit. zy

Zmiana ma na celu wprowadzenie możliwości nakładania przez Komisję Nadzoru Finansowego kar w przypadku nabycia lub objęcia akcji domu maklerskiego przed upływem 3-miesięcznego terminu, w jakim przysługuje Komisji prawo zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia lub objęcia akcji lub nabycia lub objęcia akcji po terminie wyznaczonym przez KNF zgodnie z art. 106 ust. 3b pkt 2.

Ad. pkt 1 lit. zz

Wykreślenie ust. 2 ma na celu rezygnację z przeprowadzania rozprawy w zakresie spraw określonych w art. 175 ze względu na ich mniej skomplikowany charakter. Zmiana ta przyczyni się do pełniejszej realizacji zasady szybkości postępowania wskazanej w art. 12 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Wykreślenie ust. 2 nie spowoduje jednak zupełnej rezygnacji z rozprawy – będzie to nadal możliwe na podstawie właściwych przepisów K.p.a.

Ad. pkt 1 lit. zza

Analiza dotychczas regulowanych w drodze przepisów wykonawczych kwestii związanych z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów przez Komisję Nadzoru Finansowego wskazuje, że niezbędne jest uregulowanie we wskazany sposób również trybu i warunków zwrotu opłat wniesionych przez kandydatów w sytuacjach braku możliwości przystąpienia do egzaminu z powodów niezależnych od kandydata, stąd jest niezbędne dokonanie omawianej poprawki.

Ad. pkt 3

Proponowana zmiana ma na celu usunięcie luki prawnej powstałej w związku z zakończeniem istnienia Komisji Nadzoru Bankowego. Projektowane przepisy w sposób precyzyjny określają zakres podmiotów obowiązanych do zachowania tajemnicy zawodowej, jak również wyczerpująco i precyzyjnie definiują tajemnicę zawodową.

Ponadto przedmiot działania i zakres działalności banku powinien, zgodnie z art. 31 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, zostać określony w statucie. Zgodnie z art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, bank krajowy może, bez zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, wykonywać na zasadach określonych w odrębnych przepisach czynności określone w:

- 1) art. 69 ust. 2 pkt 1-5 – o ile przedmiotem tych czynności są papiery wartościowe, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lub inne niedopuszczone do obrotu zorganizowanego maklerskie instrumenty finansowe;

2) art. 69 ust. 2 pkt 6.

Biorąc pod uwagę okoliczność, że przepisy dotyczące prowadzenia działalności bankowej są uregulowane kompleksowo w ustawie – Prawo bankowe, celowe wydaje się uwzględnienie czynności maklerskich w przepisach rozdziału 2 Prawa bankowego „Tworzenie i organizacja banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków”, które regulują procedurę związaną z określeniem pełnego zakresu czynności, wykonywanych profesjonalnie przez bank (jak również odesłanie w tych przepisach ustawy – Prawo bankowe do skorelowanego z procedurą związaną z podjęciem przez bank działalności w zakresie wykonywania tzw. czynności maklerskich obowiązku przedstawienia dokumentów, o których mowa w art. 82 ust. 2 pkt 2-5 i 7 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi).

Ad. pkt 4

Przeprowadzone analizy odnośnie wprowadzenia zwolnienia od podatku od czynności cywilnoprawnych umowy pożyczki, której przedmiotem są instrumenty finansowe (proponowany w projekcie ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi pkt 9c), wykazały, że w obecnym stanie prawnym umowy te nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Z tego względu zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi rozwiązanie wydaje się nieprawidłowe, gdyż zakłada zwolnienie od podatku czynności, która w ogóle nie stanowi przedmiotu opodatkowania. Ponadto wprowadzenie tego zwolnienia może nasuwać wątpliwości co do stanu prawnego przed jego wprowadzeniem (skoro wprowadzono zwolnienie od podatku, to należy zakładać, że umowy te podlegały podatkowi) – stąd rezygnacja z wprowadzania przedmiotowego przepisu.

W związku z powyższym zaproponowano zmianę art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b, która ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie opodatkowania pożyczek papierów wartościowych (wskazanie, że podatkiem tym objęte są wyłącznie umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku). Ujednolicenie treści art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b z art. 720 Kodeksu cywilnego ma na celu usunięcie pojawiających się dotychczas wśród

inwestorów wątpliwości, dotyczących opodatkowania podatkiem PCC umów pożyczek instrumentów finansowych. Wprowadzenie proponowanego przepisu ma jednoznacznie określać zakres przedmiotowy stosowania PCC. Zakres ten ma obejmować wyłącznie umowy pożyczki w rozumieniu Kodeksu cywilnego, a zatem ma obejmować pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku. Instrumenty finansowe są prawami majątkowymi i nie mogą stanowić przedmiotu pożyczki w rozumieniu doprecyzowanego art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b.

Zmiana w art. 9 w pkt 9 jest zmianą o charakterze doprecyzującym intencje projektodawcy.

Ad. pkt 5

Proponowane zmiany mają charakter formalnych poprawek i niezbędnych uzupełnień do już zapisanych w omawianej ustawie propozycji zmian do ustawy o ostateczności rozrachunku. W projekcie zmiany art. 2 ustawy o ostateczności rozrachunku skreślono wyraz „krajowy”, gdyż wspomniana ustawa nie definiuje „krajowego systemu płatności”, ale sam „system płatności”, odnosząc się do prawnych powiązań podlegających prawu polskiemu. Ponadto uszczegółowiono, że chodzi nie o dowolne prawne powiązania, ale te określające zasady realizacji zleceń rozrachunku, o których mowa odpowiednio w art. 1 ust. 12 lit. a i b ustawy o ostateczności rozrachunku.

Zmiana art. 2a ma charakter formalny i dostosowuje jego brzmienie do pozostałych przepisów ustawy o ostateczności rozrachunku, które mówią o „Prezesie NBP”, a nie o „NBP”.

Projektowany art. 17a ustawy o ostateczności rozrachunku jest niezbędnym uzupełnieniem nowych możliwości zapisanych w art. 2 ustawy i ma na celu zobowiązanie podmiotów, które zamierzają dokonywać prawnych powiązań w celu dokonywania wzajemnych rozliczeń pieniężnych, do przekazania Prezesowi NBP dokumentów, które pozwolą ocenić, zgodnie z nowym art. 2, czy powiązania takie mogą zostać uznane za system płatności w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku i podlegać przepisom o ostateczności rozrachunku. Jednym z przykładów takich powiązań może być sytuacja, w której banki dokonują dwustronnie rozliczeń wynikających z kompensowania zleceń płatniczych klientów. Dla Narodowego Banku Polskiego jako podmiotu

sprawującego nadzór nad systemami płatności, przedstawienie ww. dokumentów będzie podstawowym źródłem informacji o dokonywanych w ten sposób rozliczeniach, które w uzasadnionych przypadkach mogą zdecydować o uznaniu dwustronnych rozliczeń za system płatności. W przypadku takiego uznania, w celu umożliwienia systemowi skorzystania z przepisów o ostateczności rozrachunku, powstanie obowiązek uzupełnienia złożonych wcześniej dokumentów o elementy wymagane w takiej sytuacji.

Zmiana dotycząca art. 19 zmienianej ustawy ma charakter formalny, związany z potraktowaniem uznania przez Prezesa NBP prawnych powiązań za system płatności za decyzję administracyjną.

Ad. pkt 6

Proponowana zmiana ma na celu wyłączenie przejścia zezwoleń, zgód i wpisów do rejestrów uzyskanych na podstawie ustawy o obrocie oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych na nabywcę przedsiębiorstwa. Ma to związek ze specyfiką prawa rynku kapitałowego, które dla wykonywania reglamentowanej działalności wymaga spełnienia określonych wymagań przez przedsiębiorcę, a nie przedsiębiorstwo. Zmiana realizuje także wymogi przewidziane w prawodawstwie unijnym, które nie zezwala na wykonywanie działalności licencjonowanej przez podmioty, które nie zostały zweryfikowane przez właściwe władze państwa członkowskiego w związku z ubieganiem się o zezwolenie. Propozycja w tym przedmiocie jest zgodna z systemem prawa cywilnego, gdyż wykorzystuje przewidziany w art. 55² K.c. wyjątek od sukcesji generalnej wszystkich składników przedsiębiorstwa, o ile jest on przewidziany przepisami szczególnymi. W konsekwencji uchyla się proponowany art. 13a ustawy o obrocie.

W związku z planowaną zmianą stanu prawnego w zakresie adekwatności kapitałowej domów maklerskich Komisja Nadzoru Finansowego będzie zobowiązana do przeprowadzenia co najmniej raz w roku badania i oceny nadzorczej. Badanie i ocena nadzorcza będzie dotyczyła poziomu ryzyka, na jakie narażony jest dom maklerski, jakości procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu kapitału pokrywającego ryzyko wynikające z działalności domu

maklerskiego. Badanie i ocena nadzorczą będzie mogła być dokonywana przez następujące działania:

- nadzór analityczny,
- kontrolę, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o nadzorze,
- wizytę nadzorczą, o której mowa w art. 37a ustawy o nadzorze (planowana nowelizacja).

Konieczność rozszerzenia dotychczas dostępnych form nadzoru o wskazaną wizytę nadzorczą wynika z następujących powodów:

- wprowadzenia formy pośredniej między nadzorem analitycznym dokonywanym „zza biurka” a kontrolą, która wymaga spełnienia szeregu czynności formalnych (protokół kontroli, ewentualne zastrzeżenia kontrolowanego, zalecenia pokontrolne) celem możliwie szybkiego uzyskania informacji niezbędnych dla sprawnego przeprowadzania badania i oceny nadzorczej,
- ograniczenie uciążliwości działań nadzorczych wobec podmiotów nadzorowanych – w przypadku aktualizacji wyników poprzedniego badania i oceny nadzorczej i konieczności uzyskania danych bezpośrednio z domu maklerskiego będzie istniała możliwość przeprowadzenia wizyty nadzorczej (z założenia krótszej i ograniczonej przedmiotowo w stosunku do kontroli).

Ad. pkt 7

Pkt 2 i 3 skreśla się z uwagi na ich dezaktualizację.

Ad. pkt 8

Przepis ten ma na celu umożliwienie rejestracji w KDPW praw poboru na podstawie umów o rejestrację akcji zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis przewiduje również sytuację, gdy emitent, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, złoży oświadczenie wobec KDPW, że zawarta przez niego umowa o rejestrację akcji nie może stanowić podstawy do rejestracji praw poboru z tych akcji.

Ad. pkt 9

Zmiany mają na celu doprecyzowanie zasad dostosowywania się spółek prowadzących rynek regulowany oraz spółek prowadzących giełdy towarowe do zmienionych przepisów ustawy.

Ad. pkt 10

Przepis jest częścią propozycji dotyczącej zmiany katalogu podmiotów uprawnionych do posiadania akcji KDPW. W przypadku braku zapisu wskazującego termin, przed upływem którego NBP jest obowiązany zbyć akcje KDPW, z ustawy wynikałby obowiązek natychmiastowego zbycia przez NBP przedmiotowych akcji.

Ad. pkt 11

Przepis ma na celu określenie sposobu stosowania zmienionych przepisów odnoszących się do stawek wpłat do systemu rekompensat, po ich wejściu w życie w trakcie 2008 r.

Ad. pkt 12

Zmiany przewidziane w zmienianym ust. 3 oraz w dodawanym ust. 9 mają na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych (zmianie ulegają warunki prowadzenia działalności maklerskiej zarówno przez podmioty krajowe posiadające stosowne zezwolenie, jak i przez „unijne” firmy inwestycyjne działające na terytorium RP na zasadzie jednolitego paszportu) oraz zapewnienie działającym obecnie domom maklerskim realnego terminu sprostania zwiększonym wymogom kapitałowym będącym wynikiem wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy CRD.

Dodawane ustępy mają na celu zapewnienie okresu dostosowawczego dla przedsiębiorców prowadzących działalność niewymagającą obecnie zezwolenia.

Ad. pkt 13

Celem przepisu jest wskazanie reguł stosowania sankcji administracyjnych związanych z sytuacjami zaistniałymi przed wejściem w życie ustawy. Przepis

został wprowadzony w konsekwencji rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 10 grudnia 2007 r. (sygn. akt P 43/07).

Art. 24 ma charakter przejściowy, a jego celem jest zobowiązanie podmiotów, które już w dniu wejścia w życie ustawy dokonały prawnych powiązań, o których mowa w art. 1 ust. 12 lit. a ustawy o ostateczności rozrachunku do przekazania dokumentów, o których mowa w art. 17a ust. 1 ustawy, w celu ich oceny pod kątem możliwości uznania takich powiązań za system płatności.

Celem art. 25 jest utrzymanie w mocy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wskazanych rozporządzeń.

Art. 26 określa termin wejścia w życie ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Przedmiotem projektowanych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi zmian są, stosownie do postanowień poszczególnych dyrektyw UE, kwestie związane z funkcjonowaniem rynków instrumentów finansowych, działalnością firm inwestycyjnych, jak również trybem sprawowania przez KNF nadzoru nad tymi podmiotami i ich działalnością.

Wejście w życie przepisów zaproponowanych w autopoprawce nie spowoduje obciążeń biurokratycznych.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projekt autopoprawki do ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi będzie przedmiotem uzgodnień wewnątrzresortowych w Ministerstwie Finansów i uzgodnień międzyresortowych.

W ramach uzgodnień międzyresortowych projekt został również poddany konsultacjom z organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym – Komisją Nadzoru Finansowego, a także szerokim uzgodnieniom z udziałem instytucji reprezentujących środowisko rynku kapitałowego, m.in.: Narodowym Bankiem Polskim, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Izbą Domów Maklerskich, Izbą Zarządzających Funduszami i Aktywami, Krajową Izbą Biegłych Rewidentów, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, MTS-CeTO S.A., Polskim Stowarzyszeniem Inwestorów Kapitałowych, Radą Banków Depozytariuszy, Stowarzyszeniem Emitentów Giełdowych.

Wyżej wymienione podmioty przedstawiły szereg uwag, które podlegały wnikliwej analizie w Ministerstwie Finansów. W uzasadnionych przypadkach przedmiotowe uwagi znalazły swoje odzwierciedlenie w treści projektu,

a niektóre zostały uwzględnione kierunkowo. Zgłaszane uwagi zostały omówione podczas konferencji uzgodnieniowej.

Najważniejszymi uwagami, które nie zostały uwzględnione były:

- propozycja Giełdy Papierów Wartościowych dotycząca rozszerzenia o banki katalogu podmiotów, które mogą być stronami transakcji zawieranych na rynku giełdowym (z uwagi na bardzo poważne konsekwencje proponowanego rozszerzenia dla całokształtu uregulowań dotyczących funkcjonowania rynku giełdowego w Polsce),
- propozycja wykreślenia z projektu autopoprawki zmian, zaproponowanych przez Ministra Skarbu Państwa, dotyczących akcjonariatu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (z uwagi na konsekwencje dla planowanego procesu prywatyzacji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.),
- propozycja Izby Domów Maklerskich dotycząca zniesienia obowiązku zatrudniania przez firmy inwestycyjne maklerów papierów wartościowych i doradców inwestycyjnych (z uwagi na potencjalne skutki zniesienia sprawdzonego dotychczas modelu weryfikacji poziomu kwalifikacji zawodowych wybranych pracowników firm inwestycyjnych),
- postulat Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego dotyczący pozostawienia przepisów określających wysokość kapitałów założycielskich domów maklerskich w brzmieniu zaproponowanym w nowelizacji ustawy o obrocie (z uwagi na brak uzasadnienia w przepisach prawa wspólnotowego dla potrzeby zwiększania przez domy maklerskie wysokości kapitału założycielskiego),
- postulat Izby Domów Maklerskich, by zakresem autopoprawki objąć także zmiany przepisów związanych z funkcjonowaniem systemu rekompensat (z uwagi na konieczność przygotowania przez Ministra Finansów kompleksowych propozycji zmian tego systemu w Polsce oraz powiązania jego reformy ze zmianami zasad funkcjonowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) wraz z przekazaniem przedmiotowego projektu autopoprawki do uzgodnień międzyresortowych została ona zamieszczona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. W trybie przepisów o działalności lobbingsowej żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem autopoprawki.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Skutki finansowe projektowanej regulacji są trudne do oszacowania. Nie ulega natomiast wątpliwości, że wejście ustawy w życie nie pociągnie za sobą obciążenia budżetu państwa, jak również budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Z wejściem w życie projektu ustawy, w tym przede wszystkim w związku z implementacją dyrektywy 2006/49/WE w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, będzie związana konieczność przygotowania Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego do realizacji nowych funkcji nadzorczych, a co za tym idzie zwiększenia kosztów funkcjonowania UKNF.

Przyjęcie propozycji związanych z planowaną prywatyzacją Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz realizacja przepisów nakładających na Narodowy Bank Polski obowiązek zbycia wszystkich posiadanych akcji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy może wpłynąć także na ukształtowanie ich ceny sprzedaży. Należy jednak wskazać, że brak określenia przedmiotowego terminu oznaczałby obowiązek natychmiastowego zbycia akcji przez Narodowy Bank Polski, co w konsekwencji miałyby znacznie mocniejsze przełożenie na kształtowanie się ceny sprzedaży akcji KDPW.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Wejście w życie autopoprawki nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanych przepisów przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności rynku kapitałowego, zwłaszcza przez umożliwienie instytucjom polskiego rynku kapitałowego prowadzenia działalności na zasadach analogicznych do obowiązujących w innych państwach UE oraz zapewni wyższe standardy w zakresie przejrzystości i prawidłowego działania tego rynku przez zwiększenie poziomu ochrony inwestorów w sposób zapewniający pełną zgodność z normami określonymi w prawie wspólnotowym (dyrektyw uchwalonych w ostatnim czasie lub od niedawna obowiązujących).

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje projektu autopoprawki nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania

Projekt autopoprawki nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt autopoprawki jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.